

HEILIGE BONEN

een schemerdienst

zondag, 28 juni 2009

04:30 - 05:30 uur in de ochtend

Jeruzalemkerk

Jan Maijenplein, Amsterdam

Vlakvoorzonsofgang begint in de Jeruzalemkerke'schemerdienst
in het licht van de ongewenste planten van de kerktuin.

kunstenars

Annet Bult

Christina Della Giustina

Wietske Maas

koorleiding

Maritta van Woudenberg

koor

gelegenheidskoor Jeruzalemkerk

orgel

Hans Jutte

voorganger

Bas van der Graaf

samenstelling

Foamlab <http://fo.am>

INLEIDING

Deschemerdienst in de Jeruzalemkerk te Amsterdam, die op zondag 28 juni vlak voor zonsopgang begint, is opgedragen aan de onlangs uit de kerktuin verwijderde planten:

het ongewenste groen, het zogenaamde onkruid.

Alle elementen die vorm geven aan deze dienst komen voort uit de actuele omgeving in en rondom de Jeruzalemkerk:

- het real-time geluid dat iedere nieuwe dag buiten op het plein, rond zonsopgang, hoorbaar is;
- het kerkkoor dat geleidelijk de actuele soundscape overneemt om over te gaan in een lied, waarin iedere strofe aandacht vraagt voor een ongewenste plant uit de tuin;
- het orgel, dat het ochtendgloren begeleidt;
- de uit de verwijderde planten gedestilleerde drank, welke ten einde van het concert aan alle deelnemers van de dienst aangeboden wordt en gezamenlijk gedronken wordt;
- en de zon die opkomt tijdens deze ca. een uur durende dienst.

Met de schemerdienst, die tot stand is gekomen in nauwe samenwerking met de kerkgemeente van de Jeruzalemkerk, trachten wij een ervaring mogelijk te maken die open staat voor het nietige, het onderschatte en het onbekende.

“ - genesis 3: 17-19

¹⁷ Tegen de mens zei hij:

‘Je hebt geluisterd naar je vrouw,
gegeten van de boom die ik je had verboden.
Vervloekt is de akker om wat jij hebt gedaan,
zwoegen zul je om ervan te eten,
je hele leven lang.

¹⁸ Dorens en distels zullen er groeien,
toch moet je van zijn gewassen leven.

¹⁹ Zweten zul je voor je brood,
totdat je terugkeert tot de aarde, waaruit je bent genomen:
stof ben je, tot stof keer je terug.”

“- 1 korinthe 1: 26-28

²⁶ Denke eens aan uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaf wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren.

²⁷ Maar wat in de ogen van de wereld dwaas is, heeft God uitgekozen om de wijzen te beschamen; wat in de ogen van de wereld zwak is, heeft God uitgekozen om de sterken te beschamen;

²⁸ wat in de ogen van de wereld onbeduidend is en wordt veracht, wat niets is, heeft God uitgekozen om wat wéíetsisteniet te doen.”

LIEDTEKST

1

zanger Stellaria media
recital Vogelmuur
koor de Vogelmuur
is kleinst en kruipend
een tonicum voor vogels

2

zanger Matricaria discoidea
recital Schijfkamille
koor de Schijfkamille
is te vinden langs
wegranden speelvelden
parkeerplaatsen
en in verstoorde gazons

3

zanger Capsella bursa-pastoris
recital Gewoon Herderstasje
koor het Gewoon herderstasje
groeit op braakliggende
terreinen en verhardingen
eigenlijk op alle belopen
en bewerkte grond
en draagt hartvormige
vruchtjes

4

zanger Vicia cracca
recital Vogelwikke
koor de Vogelwikke
bloeit in de hooimaand
en is wondhelend

5

zanger Urtica urens
recital Kleine Brandnetel
koor het Duivelskruidje
tevens waardplant
nestel nietsel nittel
is eenjarig en heeft een
penwortel

6

zanger Cirsium vulgare
recital Speerdistel
koor de Speerdistel heeft
gevleugelde stengels
getande bladeren
en naar de bloei
zaadpluis

7

zanger Rumex acetosa
 recital Veldzuring
 koor de Veldzuring
 heeft een diepe penwortel
 staat op arme zure bodem
 en stelt weinig eisen

8

zanger Lamium purpureum
 recital Paarse Dovenetel
 koor de bladeren van de
 Paarse Dovenetel
 prikken niet
 maar hij ruikt naar een bok

9

zanger Chenopodium album
 recital Melganzenvoet
 koor de Melganzenvoet
 heeft voeten als een gans
 ruitvormig en grijsgroen

10

zanger Sinapsis arvensis
 recital Herik
 koor de Herik zaait zich
 massaal uit
 op zand
 en is demosterd van het veld

11

zanger Plantago major
 recital Grote Weegbree
 koor de Grote weegbree
 groeit op alles oortengrond
 ook op veel belopengazons

12

zanger Urtica dioica
 recital Grote Brandnetel
 koor de Grote Brandnetel
 of Broeinetel
 met haar brandende haren
 heet tevens ook
 Tengel Tijnjel en Tingels

13

zanger Geranium robertianum
 recital Robertskruid
 koor het Robertskruid
 met de snavel
 van een ooievaar
 is bloedstelpend

14

zanger Persicaria maculosa
 recital Perzikkruid
 koor het Perzikkruid
 draagt vlekken op het blad
 en de wortel is slangachtig
 tweemaal gedraaid

15

zanger Sambucus nigra
 recital Vlier
 koor de Vlier
 - haar takken
 metsponsachtig wit merg-
 beschermt
 tegen kwaaië geesten

16

zanger Rosa canina
 recital Hondсроos
 koor de Hondсроos
 is scharlakenroodenvlezig
 met een eivormig
 schijnvrucht

17

zanger Polygonum lapathifolium
 recital Beklierde Duizendknoop
 koor de Viltige Beklierde
 Duizendknoop
 draagt gevlekte bladeren
 en druppels bloed

18

zanger Galinsoga quadriradiata
 recital Harig Knopkruid
 koor het Harig Knopkruid
 heeft donker groene
 bladeren
 bezet met lange haren

19

zanger Chenopodium hybridum
 recital Esdoornganzenvoet
 koor het Esdoornganzenvoet
 verspreidt zich
 op omgewerkte grond
 als een ganzengang

20

zanger Sisymbrium officinale
 recital Gewone raket
 koor de Gewone raket
 is recht opstaand
 en verdrijft het vocht

21

zanger Myosotis arvensis
 recital Akkervergeet-mij-nietje
 koor het Akkervergeet-mij-nietje
 draagt bladeren
 als muizen oren
 en haar keel
 is met een honingklepje
 gesloten

1

Stellaria media
Vogelmuur

2

Matricaria discoidea
Schijfkamille

3

Capsella bursa-pastoris
Gewoon Herderstasje

4

Vicia cracca
Vogelwicke

5

Urtica urens
Kleine Brandnetel

6

Cirsium vulgare
Speedistel

7

Rumex acetosa
Veldzuring

8

Lamium purpureum
Paarse Dovenetel

9

Chenopodium album
Melganzenvoet

10

Sinapsis arvensis
Herik

11

Plantago major
Grote Weegbree

12

Urtica dioica
Grote Brandnetel

13

Geranium robertianum
Robertskruid

14

Persicaria maculosa
Perzikkruid

15
Sambucus nigra
Vlier

16
Rosa canina
Hondsroos

17

Polygonum lapathifolium
Beklierde Duizendknoop

18

Galinsoga quadriradiata
Harig Knopkruid

19

Chenopodium hybridum
Esdoornganzenvoet

20

Sisymbrium officinale
Gewone Raket

21

Myosotis arvensis
Akkervergeet-Mij-Nietje

2009 Annet Bult, Christina Della Giustina, Wietske Maas en Foamlab

met dank aan

Maritta van Woudenberg, Jantine Veenhof, Tirza van der Graaf,
Nanny Ruth Lauridsson, Hans Jutte en Bas van der Graaf

Heilige Bonen wordt ondersteund door

JuniKunstMaand09, Stadsdeel de Baarsjes en Amsterdams Fonds voor de Kunst